

Η μέθοδος «Work sharing» για αντιμετώπιση της κρίσης

Της Μαρίας
Κυριακού*

Οι πρόσφατες προτάσεις της Τρόικας για μείωση του κόστους του κρατικού μισθολογίου δεν θα πρέπει κατά ανάγκη να σημαίνει μείωση μισθών και προσωπικό γιατί αυτά τα μέτρα δημιουργούν ανασφάλεια στην αγορά, επηρεάζουν την παραγωγικότητα και αυξάνουν την ανεργία, χωρίς να έχουν πάντα τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Η μείωση μισθού μπορεί να φαίνεται «δίκαιη» για υψηλά αμειβόμενο προσωπικό αλλά μπορεί να σημαίνει ότι οι μέτριοι υπάλληλοι μένουν, ενώ οι αξιολογούμενοι για καλύτερες ευκαιρίες σε άλλες εταιρείες.

Η δε μείωση προσωπικού μπορεί να είναι αναπόφευκτη όταν η επιχείρηση περνά οικονομικές δυσκολίες και προπαθεί να μειώσει τα έξοδα της για να προσαρμοστεί στις ανάγκες της αγοράς, αλλά η μείωση προσωπικού χωρίς άλλες αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας της επιχείρησης σπάνια έχει οικονομική επιτυχία αν δεν γίνεται ως μέρος μιας ευρύτερης αναδιάρθρωσης της επιχείρησης.

Σε διάφορες χώρες αλλά και σε μεγάλες εταιρείες βρήκαν έξυπνους τρόπους για μείωση του κόστους του μισθολογίου με τη σύμφωνη γνώμη των συντεχνιών και των εργαζομένων.

Με εισηγήσεις του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ILO) σε πολλές χώρες οι εργοδότες μειώνουν το κόστος του μισθολογίου δίνοντας στο προσωπικό την επιλογή να πάρουν απλήρωτη άδεια ή εφαρμόζουν άλλα ευέλικτα ωράρια εργασίας μειώνοντας ταυτοχρόνως και τη φορολογία του υπαλλήλου.

Η Έκθεση του TRAVAIL Policy Brief No2 (Φεβ. 2010) του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας εισηγείται το λεγόμενο Work sharing, που βασίζεται στη μείωση των ωρών εργασίας, με σκοπό να διαμοιράσει την εργασία στον ίδιο αριθμό προσωπικού αποφεύγοντας τις απολύσεις προσωπικού ή δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας (με τη μείωση των ωρών εργασίας μπορούν να προληφθούν άνεργοι για μείωση της ανεργίας).

Η Γερμανία, Αυστρία, Βέλγιο, Καναδάς, Γαλλία, Δανία, Ελβετία και μερικές πολι-

τείες της Αμερικής έλαβαν τα μέτρα αυτά για έγκαιρη θωράκιση της οικονομίας τους από το 2008. Σήμερα έχουν ήδη λάβει παρόμοια μέτρα και η Βουλγαρία, Κροατία, Τσεχία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σερβία, Σλοβακία, Σλοβενία και Τουρκία.

Χαρακτηριστικά στην Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Ιρλανδία και Ρουμανία 24% του εργατικού δυναμικού μείωσαν τις ώρες εργασίας τους.

Βασικά στοιχεία του «Work Sharing» ή της λεγόμενης μικρότερης εβδομάδας εργασίας ή μειωμένου χρόνου εργασίας ή ευέλικτης εργασίας ή 4ήμερης εβδομάδας εργασίας είναι:

(α) Μείωση ωρών εργασίας αντί απολύσεων, και αντίστοιχη μείωση μισθού

(β) Πρόνοια για τους χαμηλά αμειβόμενους, με μικρότερη μείωση ωρών εργασίας

(γ) Καθορισμός του χρόνου διάρκειας του μέτρου αυτού, με στόχο να ξεπεραστεί η οικονομική κρίση

(δ) Εκπαίδευση του προσωπικού ώστε το μέτρο αυτό να είναι κερδοφόρο για την επιχείρηση, το κράτος και τους εργαζομένους.

Ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας ενθαρρύνει τα κράτη να εφαρμόσουν αυτό το πρόγραμμα να μην απολυθεί προσωπικό, για να μην αυξάνεται επικίνδυνα η ανεργία.

Τα προγράμματα μειωμένης εβδομάδας/μήνα/μέρας θεωρούνται ότι μειώνουν τα κριότερα αποτελέσματα της οικονομικής κρίσης. Παράλληλα μειώνονται οι απαιτήσεις στο Ταμείο Πλεονασμού και απεργιακών επιδομάτων και διατηρείται σταθερή η αγορά εργασίας και περιορίζονται τα κοινωνικά προβλήματα και η ανασφάλεια που δημιουργεί η ανεργία.

Παραδείγματα

➤ Στη Ρουμανία οι δημόσιοι υπάλληλοι πήραν απλήρωτη άδεια 4 μέρες τον Νοέμβριο και 4 μέρες τον Δεκέμβριο, και οι δασκοί και καθηγητές πήραν μερική υποχρεωτική απλήρωτη άδεια κατά την περίοδο των σχολικών διακοπών.

➤ Στην Ιρλανδία μειώθηκαν οι ώρες εργασίας 3,3% - με ανάλογη μείωση μισθού, με πρόταση των συντεχνιών.

➤ Στην Εταιρεία Bausch & Lomb 1.400 εργαζόμενοι έπαιρναν απλήρωτη άδεια μιας εβδομάδας τον μήνα για 6 μήνες.

➤ Η βιομηχανία Pella στην Iowa Αμερικής εισήγαγε 4ήμερη εβδομάδα εργασίας για περίπου 1/3 των 3.900 υπαλλήλων της.

➤ Η Xilinx Inc μείωσε 10% το μισθολόγιο της δίνοντας ένα χρόνο άδεια για σπουδές ή άλλους λόγους.

➤ Η εταιρεία United Technologies UTX έδωσε απλήρωτη άδεια μιας εβδομάδας στα διευθυντικά στελέχη.

➤ Στην Κίνα η Ernest & Young πρόσφερε σε 9.000 υπαλλήλους την ευκαιρία να πάρουν ένα μήνα απλήρωτη άδεια. 90% δέχτηκαν την προσφορά και μειώθηκε το κόστος του μισθολογίου 17%.

Στην Κύπρο

Στη χώρα μας ενώ είχαμε την ευκαιρία να λάβουμε μέτρα εγκαίρως για θωράκιση της κυπριακής οικονομίας, δεν το έχουμε πράξει με αποτέλεσμα επιχειρήσεις να κλείνουν, η ανεργία να έχει εκτοξευθεί στα ύψη και το κράτος να μην μπορεί να πληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Σήμερα παρά τα αλυσιδωτά προβλήματα της οικονομικής κρίσης, θα μπορούσε και στην Κύπρο να εισαχθούν παρόμοια ευέλικτα συστήματα εργασίας ώστε με τη συμμετοχή και των εργαζομένων να γίνουν εισηγήσεις για τρόπους μείωσης του κόστους και σε συνδυασμό με άλλα δοκιμασμένα μέτρα να πετύχουμε ανάκαμψη της οικονομίας. Ο Αύγουστος είναι μήνας διακοπών και είναι ευκαιρία για να πάρει το προσωπικό και μια εβδομάδα απλήρωτη άδεια αφού η επιλογή της απλήρωτης άδειας βοηθά την οικογένεια να έχει περισσότερο χρόνο κατά την περίοδο των διακοπών.

Επίσης η εκ περιτροπής μείωση των 3 ωρών απογευματινής εργασίας στη δημόσια υπηρεσία, κατά τους χειμερινούς μήνες με ανάλογη μείωση μισθού, σημαίνει εξοικονόμηση μερικών εκατομμυρίων.

Οι επιλογές αυτές έχουν δοκιμασθεί σε άλλες χώρες και έχουν μειώσει το κόστος του μισθολογίου 10%-27%, διατηρώντας τις θέσεις εργασίας και μειώνοντας την ανεργία.

* Δικηγόρος/συνεργάτης στην Ανδρέας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ, πρώην βουλευτής ΔΗΣΥ και μέλος της Επιτροπής Εργασίας της Βουλής